

NAZOR VLADIMIR

PRENY

A Prenj nem hegység,
Tündéreknek vára,
Buzgó Bogomilok
Isten — palotája,
Hemleken az idő
Barázdákkal borzal,
Méhében szilajul
Küzd a Jó a Ressel.

A Prenj nem hegység.
Óriások háza,
Melyben vad küzdelem
Dühödő táncát járja.
Erények csatája
Bűnös hajlamokkal
Ádáz harc a még
Barbár meilkasokkal.

És Prenj áll. — És mind
Csupán egy darabbul;
Vérben úszik ha a
Nap köd-homályba hull;
Őszi verőfényben
Mint az epe sárgul,
Szörnyű, hogyha zsörtöl,
Félcmlit ha bámul.

A Prenj nem hegység.
Áldozati oltár,
Amely a szent tűzre
És tisztulásra vár.
A Fehér Lelkészt várja
Ki mindent megáldjon,
S velünk együtt Napba,
Csillagokba szálljon.

PAPP JÓZSEF fordítása

LESZÁMOLTAM A CSELÉDSORSSAL

Irta: Szikora István

Kedves szerkesztő néptársak, már sokszor elhatároztam életemben, hogy nem írok többet, de kiábra, nem bírom ki, mert ma egész nap olyan boldog voltam, hogy még ilyen boldog napom soha életemben nem volt, pedig már a 41. életévem végét tartosom. Egész nap dolgoztam ma is mint mindig, ilyen vígan talán még sohasem repesett a szívem örömeiben, vígan, füttyürészve és dalolva végeztem a munkám.

A múlt héten kimentem a szrbobráni határba a nénémet meglátogatni. Amikor hazaértem azt az újságot hallottam legelőször is, hogy földet kaptam, mégpedig 2 holdat. Örömöm határtalan volt, mert már régóta azon igyekeztem, hogy ha többet nem, legalább pár négyszögöles házhelyet szerezsek magamnak, amelyen egy kis házat építhetnék, hogy legyen hol lehajtanom a fejem, amikor a napi munkából holtfáradtan hazatérek.

Egész életemben csavarogtam mint a kivert kutya, mert a cselédsorsot, a megaláztatást csak nagyon rövid ideig tudtam egy helyben elviselni. Szívem legmélyén lázadoztam a kihasználás, a kizsákmányolás ellen. Ugyszólván az orommal túrtam a mások földjét. Megrokkantam ebben a munkában, amiből csak másnak volt haszna. Kerestem a jobbat és vándoroltam az ország egyik feléből a másikba. Hiába. A régi rothadt világban pokoli volt az életem. Keserű volt minden darab kenyér, amit a számba vettem.

A régi Juogszláviában nagy darab földet bejártam, de még Magyarország minden zugát is a megszállás éveiben. Itt még nagyobb disznóságot és kihasználást tapasztaltam mint a régi Jugoszláviában. 1942 augusztusában már nem bírtam a rám nehezedő súlyos terheket elviselni és az egyik nap délutánján Budapesten az Erzsébet-hídról a Dunába ugrottam, hogy véget vessék nyomorult életemnek. Motoros csónakkal kimentettek és azután még ráadásul a toloncházba akartak utalni. Így bántak akkor a munkanélküliklel, így törődtek akkor a magyar földmunkással, akinek a kenyerüket köszönhatték. Meg is utáltam az úri Magyarországot úgy, hogy oda életemben soha vissza nem kívánkozom. Ma nagyon boldog vagyok, hogy mint magyar földmunkás itt élhetek a szabad Jugoszláv köztársaságban, a dolgozók szabad hazájában.

A felszabadulás után lassan visszatért belém az életkedv, fokozódott a munkakedvem. Egyre nagyobb értelmét láttam annak, hogy dolgozok és élek. Tudtam, hogy itt új irányt vesz fel és megjavul a dolgozók élete. Tudtam, hogy itt gyökeresen kiírtják a fasiszmus maradványait, gyökeresen felszámolják a régi rendszert, amely a dolgozóknak annyi keserűséget, és könnyet jelentett. Ha földet nem kaptam volna, akkor is biznék, hogy jóra fordul az én sorsom is, hogy könnyebb lesz az élet minden becsületes munkásember számára.

Már 20 éves korom óta nagyot hallok a fülemre, de azért e testi fogyatékoosságom ellenére is, mindig harcoltam a dolgozók jobblétéért, mert tudtam, ha jobb lesz a dolgozóknak, akkor nekem is jóra fordul a sorsom, mert én is közéjük tartozom.

Voltam kordés-kubikos, földbérő, méhész, Magyarországon urasági cseléd. Mikor az úri Magyarországot megutálva Topolyára visszakerültem, tovább éltem a cselédsors keserű napjait egészen a felszabadulás napjáig. Mikor a Vörös Hadsereg és a Népfelszabadító Hadsereg csapatai megtisztították Topolyát a fasiszta szeméttől, leszámoltam a cselédsorssal, megszűntem kivert kutya lenni, megszűntem a földesurak és ingyenélők kiszolgálója lenni. Cseléd voltam 41 évig, a földszabadulás napjáig, de azóta nem voltam cseléd és most már nem is leszek többé soha az életemben. A föld, amit kaptam jóváteszi a keserves multat és nagy élnivaló kedvet ad a munkához. Mert tudom azt is, hogy mivégre kaptam a földet: kenyeret kell adnom érte, szép fehér kenyeret azoknak a munkátestvéreknek, akik harcoltak kenyérért és szabadságért. A fehér kenyér meglesz — harcos tesvérek — mert most már van értelme a munkának, verejtéknek és életnek.

Igy szól Szikora István topolyai magyar földmunkás önéletrajzírása. Híven volt egy vajdasági magyar földmunkás és sok tízezer mezőgazdasági munkás, napszámos és cseléd élete akkor, amikor a nép ellenségeinek kezében összpontosult minden hatalom, amikor élet és halál, föld és kenyér urai voltak azok, akik a dolgozó parasztok és munkások verejtékéből és véréből híztak és dőzsöltek a rendőr és csendőrszuronyok árnyékában. Szikora István vajdasági magyar földmunkás egy azon földmunkások közül, akik a régi Jugoszláviában és Horthy-fasiszta Magyarországon végig szenvedték a cselédsors minden gyötrelmét és egy azok közül, akik most Tito szabad országában új magyar életet kezdenek.